

PLAN DZIAŁANIA
KT 256
ds. Języka, Tłumaczeń i Terminologii

STRESZCZENIE

Komitet Techniczny nr 256 ds. Języka, Tłumaczeń i Terminologii został powołany w 1994 roku w ramach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, którego misją jest sprawne organizowanie działalności normalizacyjnej zgodnie z rozwiązaniami europejskimi i międzynarodowymi, wypracowanymi z udziałem ekspertów krajowych.

Działalność na polu normalizacji krajowej, europejskiej i międzynarodowej w tym zakresie jest istotna dla zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości i skuteczności realizacji zadań na wszystkich etapach cyklu zarządzania terminologią, tłumaczeniami, treścią i innymi zasobami językowymi. Stosowanie znormalizowanych metod, procesów i procedur w tym zakresie sprzyja wymianie informacji oraz współpracy pomiędzy ekspertami z Europy i świata. Normy i najlepsze praktyki znajdujące się w zakresie działania KT 256 mają znaczenie dla praktycznie wszystkich dziedzin profesjonalnej działalności człowieka.

Prace normalizacyjne związane z szeroko pojętym zarządzaniem różnymi aspektami funkcjonalnymi języka, tłumaczeń, terminologią, informacją, treścią i zasobami językowymi oraz komunikacją techniczną mogą przyczynić się do polepszenia istniejących wyrobów i usług oraz do rozwoju nowych, odzwierciedlających zapotrzebowanie na konkurencyjnym rynku krajowym, europejskim i globalnym. Rozwój normalizacji w zakresie metod projektowania, zarządzania, klasyfikowania i optymalizacji umożliwi osobom i podmiotom gospodarczym prowadzenie działalności przy użyciu nowoczesnych i sprawdzonych metod z zakresu zarządzania różnymi zasobami językowymi i technologii wspierających to zarządzanie. Przyczyni się to do oferowania wyrobów i usług ustandaryzowanych, spełniających wymogi interoperacyjności, bezpiecznych, wyznaczających minimalny poziom wymagań na potrzeby certyfikacji i spełniających oczekiwania klienta, a jednocześnie do profesjonalizacji wymienionych osób i podmiotów gospodarczych. Normalizacja zapewnia także punkt odniesienia do oceny umiejętności oraz efektywność i konkurencyjność zainteresowanych osób i podmiotów na rynku krajowym i międzynarodowym.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT 256

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT 256 znaczący wpływ mają: następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

- dokonujące się szybko zmiany gospodarcze;
- dynamiczny rozwój technologii w sektorze usług językowych i tłumaczeniowych oraz zarządzania treścią i terminologią;
- rozwój w dziedzinie zarządzania procesami i projektami;
- innowacje techniczne;
- zmiany społeczne;
- tendencje globalizacyjne i lokalizacyjne.

We współczesnym świecie i społeczeństwie – mocno uzależnionym od techniki, komunikacji i coraz lepszemu poziomowi usług – zarządzanie zasobami językowymi, treścią, informacją, tłumaczeniem, terminologią i procesami oraz projektami tłumaczeniowymi musi być dostosowane do bieżących i szybko zmieniających się potrzeb rynku, sektora i branży, a także do rozwoju technologii. Wystarczy wymienić takie obszary, jak rozwój globalnych rynków, który wymusił konieczność sprawnej komunikacji oraz upowszechniania informacji na temat produktów i usług w wielu językach, oraz zarządzania informacją w różnych mediach i na różnych platformach, zasada wielojęzyczności obowiązująca w UE czy rozwój internetu i związany z nim gwałtowny wzrost globalnego zapotrzebowania na szybki i powszechny dostęp do treści we wszystkich językach.

W dobie ostrej konkurencji rynkowej zarządzanie zasobami językowymi, terminologią, informacją, treścią i procesem tłumaczenia oraz komunikacji stają się istotne dla wszystkich podmiotów i jednostek w łańcuchu dostaw. Dotyczy to w równym stopniu lokalnych i globalnych firm produkujących wyroby i świadczących usługi, zwłaszcza że jakość informacji dostarczanych wraz z wyrobem lub usługą jest bardzo istotna, a wręcz kluczowa, nie tylko ze względu na marketing, wymogi bezpieczeństwa, niezawodność, jakość itp., lecz także przede wszystkim ze względu na zaspokojenie potrzeb użytkownika. Jakość informacji staje się bowiem często jednym z podstawowych kryteriów uwzględnianych w wyborze produktu lub usługi.

Ogólnie rzecz biorąc, rozmaite sektory przemysłowe, usługowe i handel chętnie korzystają ze światowych norm. Uznanie dla norm w Europie, w tym w Polsce, jest bardzo wysokie.

W dobie rozwoju rynku globalnego wytwórcy oraz inni zainteresowani potrzebują odpowiednich wspólnych międzynarodowych dokumentów dotyczących zarządzania zasobami językowymi, treścią, terminologią oraz procesem tłumaczeń z uwzględnieniem jakości i interoperacyjności wszelkich rozwiązań. To pociąga za sobą konieczność tworzenia Norm Międzynarodowych i Norm Europejskich, które są wprowadzane do zbioru Polskich Norm.

KT 256 współpracuje ściśle z TC 37 w ramach ISO, a jego eksperci zasiadają we wszystkich podkomitetach TC37 i biorą czynny udział w pracach normalizacyjnych.

W 2005 roku zorganizowano w siedzibie PKN Posiedzenie TC 37 wraz ze wszystkimi SC i kolejne jest zaplanowane na 2024 rok w Polsce.

Normy Międzynarodowe i Normy Europejskie wprowadzane do zbioru Polskich Norm służą jako podstawa do certyfikacji za zgodność z normami i prac metodologicznych i terminologicznych, a także jako punkt odniesienia w komunikacji i wielostronnej współpracy pomiędzy różnymi gałęziami przemysłu i biznesu, instytucjami i ludźmi na całym świecie. Pozwala to zapobiegać powstawaniu barier komunikacyjnych, technicznych, ekonomicznych i cywilizacyjnych, co nadaje tym dokumentom szczególne znaczenie.

Praktycznie każdy przemysł i sektor wykorzystuje lub powinien wykorzystywać normy i najlepsze praktyki normalizowane i promowane w ramach działalności KT 256 i jego międzynarodowych odpowiedników.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcie działań KT 256 poprzez zapewnienie niezbędnych danych.

Normy wchodzące w zakres działalności KT 256 mają charakter horyzontalny, tj. nie są związane z konkretną gałęzią przemysłu ani działem usług. Mają one zastosowanie wszędzie tam, gdzie zagadnienia zarządzania terminologią, informacją, komunikacją, zasobami językowymi, treścią, lub procesem tłumaczenia uważa się za istotne. Są one bardzo pomocne zwłaszcza przy tworzeniu jednolitych norm związanych z konkretną gałęzią przemysłu czy działem usług przez inne KT. Pewnymi wskaźnikami co do znaczenia i roli prac normalizatorskich wykonywanych w ramach KT 256 są dane dotyczące sprzedaży odnośnych norm w Polsce (prezentowane poniżej w 5.2), sprzedaż oraz wdrożenie tych norm na poziomie światowym oraz duża liczba ich przywołań w innych normach i pracach naukowych.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT 256

Dzięki dalszym pracom nad normami z zakresu tematycznego KT 256 będzie można odnieść następujące korzyści:

- ulepszenie bądź wdrożenie procesu zarządzania terminologią, zasobami językowymi, informacją, treścią i procesami tłumaczenia w całym cyklu życia wyrobu i usługi;
- usprawnienie komunikacji na rynkach lokalnych i globalnych w zakresie promocji i sprzedaży wyrobów i usług;
- obniżenie kosztów związanych z brakiem właściwej komunikacji i informacji, w tym zagrożeń dla bezpieczeństwa i zdrowia;
- ograniczenie ryzyka biznesowego i konsumenckiego;
- ograniczenie kosztów związanych z tłumaczeniami złej jakości, niespójną treścią, niejednorodnymi systemami wymiany danych, zastosowaniem niewłaściwych kodów językowych bądź niestandardowych rozwiązań w systemach komputerowych wspomagających zarządzanie treścią, a także z tworzeniem wyrobów lub usług, które nie dają się aktualizować ani zlokalizować na inne rynki itp.;
- obniżenie kosztów zarządzania informacją i treścią na każdym etapie cyklu produkcyjnego, od projektowania wyrobu lub usługi do dostarczenia ich na rynek, a następnie tłumaczenia i lokalizacji na dowolną liczbę języków w celu promocji i sprzedaży na dowolnej liczbie rynków;
- zwiększenie bezpieczeństwa i wiedzy osób korzystających z wyrobów i usług poprzez dostarczenie im informacji i komunikowanie się z nimi w językach i konwencjach, które są zrozumiałe i dostosowane do potrzeb i oczekiwań;
- profesjonalizację branży i poprawę konkurencyjności podmiotów polskich i zagranicznych na rynku krajowym i międzynarodowym.

3 CZŁONKOSTWO W KT 256

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

KT 256 nie jest podzielony na podkomitety.

4 CELE KT 256 I STRATEGIA ICH OSIĄGNIĘCIA

4.1 Cele KT 256

Opiniowanie norm i innych dokumentów normalizacyjnych dotyczących terminologii, innych zasobów językowych i zarządzania treścią, w tym wprowadzających ujednoczoną terminologię, zarządzanie treścią, zasobami językowymi i procesem tłumaczenia. Udział w procesie powstawiania norm i dokumentów normalizacyjnych poprzez uczestnictwo w pracach międzynarodowych organizacji normalizacyjnych (CEN, ISO).

Cele szczegółowe:

- terminowa (zgodna z przyjętymi harmonogramami) realizacja wszystkich prac ujętych w Programie prac normalizacyjnych KT 256;
- monitorowanie wszystkich projektów i udział polskich ekspertów w pracach wszystkich podkomitetów TC 37;
- znalezienie wykonawców i sprawne tłumaczenie kluczowych norm europejskich i międzynarodowych (a w szczególności ISO 17100, ISO 20771, PN-EN 82079-1);
- przejście przez KT 256 w całości normy IEC 82079-1 i innych norm z zakresu zarządzania informacją, treścią lub dokumentacją i komunikacją techniczną pod kątem językowym;
- zwiększenie liczby członków KT oraz jeszcze aktywniejszy udział polskich ekspertów w pracach wszystkich podkomisji ISO TC 37 oraz (w poszczególnych przypadkach) komisji CEN i IEC.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT 256

- Analiza projektów Norm Międzynarodowych pod względem ich bezpośredniej przydatności dla użytkowników i proponowania rozwiązań zgodnych z zapotrzebowaniem rynku.
- Aktywne uczestnictwo wszystkich członków w pracach i posiedzeniach KT – zgodnie z przyjętym regulaminem.
- Uczestnictwo w pracach projektowych powoływanych przez przewodniczącego KT.
- Opiniowanie projektów Polskich Norm, Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych oraz innych dokumentów normalizacyjnych.
- Aktywne uczestnictwo wszystkich członków w głosowaniach KT.
- Promowanie norm w zakresie zarządzania terminologią, treścią, zasobami językowymi i procesem tłumaczeń na rynku krajowym

i międzynarodowym, a w szczególności wśród instytucji związanych z nauką i edukacją, organizacji branżowych i podmiotów działających na tym rynku.

- Uczestnictwo ekspertów w pracach międzynarodowych komitetów technicznych i ich podkomitetów.
- Uczestnictwo w pracach komitetów technicznych europejskich i międzynarodowych organizacji normalizacyjnych.
- Wyznaczenie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT 256, tj. wprowadzanie do zbioru PN (tłumaczenie) norm europejskich, które są kluczowe bądź stanowią aktualizację lub uzupełnienie norm już przetłumaczonych.
- Poszukiwanie źródeł finansowania tłumaczeń i wykonawców prac normalizacyjnych.
- Zapewnienie przedstawiania i uwzględniania polskich oczekiwań i potrzeb w nowych dokumentach normalizacyjnych opracowywanych w ISO i CEN/CENELEC.
- Ciągłe poszerzanie kręgu ekspertów biorących udział w pracach KT 256.
- Zapewnienie wysokiej jakości i spójności norm i innych dokumentów normalizacyjnych opracowywanych przez KT.

4.3 Aspekty środowiskowe

Każdy wyrób lub usługa wpływają w mniejszym lub większym stopniu na środowisko na wszystkich etapach swojego cyklu życia, począwszy od pozyskania surowców, przez produkcję, użytkowanie, aż do likwidacji. Wpływ ten może być niewielki lub znaczący, krótkotrwały lub długotrwały; może mieć zasięg regionalny lub globalny.

Osoby biorące udział w pracach nad projektami norm muszą brać pod uwagę zmniejszenie ryzyka wpływu na środowisko, konsekwencje tego wpływu oraz prawdopodobieństwo wystąpienia incydentów i wypadków. Aspekty środowiskowe należy uwzględniać już na etapie projektowania i badania wyrobu, jego wytwarzania, eksploatacji (użytkowania i obsługi) oraz utylizacji. Ocena wpływu na środowisko powinna być przeprowadzana na bieżąco we wszystkich fazach cyklu życia wyrobu, również z uwzględnieniem prawidłowej komunikacji i dostarczania rzetelnej informacji wpływającej na ograniczenie poziomu ryzyka środowiskowego.

W normach opracowywanych w ramach KT 256 trudno jest jednak wskazać przypadki konkretnego oddziaływania lub ujęcia aspektów środowiskowych.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT 256 I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT. Prace KT 256 w ujęciu ilościowym przedstawiają się następująco (dane zaczerpnięte z Działu Sprzedaży PKN):

- normy opublikowane w ramach KT 256: 57, w tym aktualnych: 12,
- normy tłumaczone (PN-EN, PN-ISO, PN-IEC): 20, w tym aktualnych: 10,
- normy PN własne (PN-N, PN-T): 35, w tym aktualnych: 0,
- prPN-prEN w trakcie opiniowania: 1.

Czynnikami mogącymi wpływać na terminowe wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych oraz na wprowadzanie do programu prac nowych tematów normalizacyjnych są m.in.:

- brak w KT wystarczającej liczby ekspertów mogących ocenić i zaopiniować wszystkie normy opracowywane obecnie w ramach TC 37 oraz aktywny udział w pracach wszystkich podkomitetów TC 37,
- problemy techniczne związane z systemem informatycznym, które mogą wpływać na terminowość głosowań lub utrudniać pracę ekspertów,
- brak środków finansowych na zwrot kosztów podróży ekspertów i opracowanie danej PN (wiąże się to głównie z ograniczonym budżetem na tłumaczenia).

6 Wykaz opublikowanych Polskich Norm i Polskich Dokumentów Normalizacyjnych

6.1 Wykaz aktualnie opracowywanych projektów

KT 256 obecnie skupia się na opracowywaniu projektów norm międzynarodowych z zakresu ISO/TC 37 „Language and terminology”, którego program prac znajduje się na stronie www.iso.org w *Technical Committees*, po wybraniu numeru właściwego TC

6.2 Wykaz propozycji tematów normalizacyjnych, dla których KT 256 przewiduje pozyskanie środków na opracowanie w ramach prac na zamówienie

ISO 20771:2020 “Legal translation – Requirements”,

EN IEC/IEEE 82079-1:2020 “Preparation of information for use (instructions for use) of products – Part 1: Principles and general requirements”

6.3 Zestawienie wielkości sprzedaży norm KT 256 od 2009 r do 2019 r.

Lp.	Numer normy	Liczba sprzedanych norm
1	PN-ISO 704:2012P	14
2	PN-ISO 639-2:2001P	4
3	PN-ISO 639-1:2005P	7
4	PN-ISO 12616:2005P	2
5	PN-ISO 12199:2005P	1
6	PN-ISO 1087-1:2004P	1
7	PN-ISO 10241-1:2014-12P	33
8	PN-EN ISO 17100:2015-06P	121
9	PN-EN 82079-1:2013-05P	328
Razem		511